

УДК 811.161.2'282

ДИНАМІЧНИЙ АСПЕКТ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОСТОРОВОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ЛЕКСИКИ ГОВІРОК ПОКУТТЯ

Оксана ГАВАДЗИН,

кандидат філологічних наук, викладач Івано-Франківського фахового коледжу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Україна, Івано-Франківськ) fil-oks@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7697-4800> (<http://orcid.org/>)

Research ID: N-1624-2018 <http://www.researcherid.com/rid/N-1624-2018>

**Статтю подано до редколегії / The article is submitted to the editorial board:
11.07.2021.**

Статтю опубліковано / The article is published:

У статті досліджено внутрішню диференціацію говірок Покуття. Здійснено картографування номінацій побутової лексики. Зафіксовані територіальні вияви назв одягу, взуття, головних уборів, прикрас унаочнено в лінгвістичних картах. Аналіз просторової поведінки побутової лексики досліджуваного регіону дав змогу окреслити в досліджуваному ареалі окремі зони.

Ключові слова: динамічні процеси; говірка; картосхема; зони; ареал Покуття.

DYNAMIC PROCESSES IN THE CONTROL OF THE LIGHTING OF LINGUISTIC STUDIES WITH THE DIFFERENTIATIONS ON THE AREAL POKUTTIA

Oksana GAVADZYN,

Candidate of Philology, teacher of Ivano-Frankivsk professional college, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, (Ukraine, Ivano-Frankivsk), fil-oks@ukr.net

The analysis of the spatial behavior of the household vocabulary of Pokuttya showed that the vocabulary of the studied thematic group does not have clear isoglosses in the surveyed territory.

Part of the lexical material turned out to be territorially irrelevant, ie one that does not give a clear contrast, part is variable at the level of phonetics, part at the level of accentuation. Many of the studied tokens are located as patches or islands.

However, based on the contrast of differences between representatives of individual families in different parts of the surveyed region, as well as given the different functional activity of representatives of families, the presence or absence of lexical equivalents, we distinguish four zones of the study area: north-east, south-east, south, north-western zone. The boundaries between the selected areas are not clear. A constant and long strip of contacts inevitably led to the formation of a number of specific features. We observe bands of transients: between the north-eastern and south-eastern groups of dialects, between the north-eastern and north-western groups of dialects, between the north-western and south-western groups of dialects, between the south-western and south-eastern groups of dialects.

The south-eastern group of dialects is characterized by an internal opposition, the boundary of which is the Prut River. Thus, the microareals of Nadpruttya and Zapruttya are distinguished, despite the fact that the selection of individual microareals in the dialects of Pokuttya is complicated by the use of two or more names in one dialect to denote one reality.

The question of intervertebral influences and their dynamics remains open. The dialects of Pokuttya border on the Transnistrian, Boyko, Hutsul, and Bukovynian dialects. Modern conditional dividing lines or transition zones between these dialects of the south-western dialect are not clearly delineated, and this is possible due to the analysis of the spatial arrangement of linguistic phenomena in each of the dialects. The conclusions of the researchers of these speeches on the location of the main dividing lines between them were not always identical. The reason for this is the lack of a systematic description of them at different structural levels.

Key words: *dynamic processes, dialect, map, zones, Pokuttya areal.*

Постановка проблеми. Лінгвогеографічне вивчення говірок Покуття уможливило розв'язання проблеми внутрішньої диференціації та визначення місця говірок досліджуваного ареалу в системі українського діалектного макроареалу.

Картографування номінацій побутової лексики уможливило передусім зафіксувати, проаналізувати територіальні вияви назв одягу, взуття, головних уборів, прикрас та унаочнити в лінгвістичних картах. Аналіз просторової поведінки побутової лексики досліджуваного регіону дає змогу окреслити в досліджуваному ареалі окремі зони.

Аналіз досліджень. У науковій літературі, починаючи з XIX ст. і донині, поняття регіону Покуття, як і походження його назви, визначалось досить по-різному.

Межі Покуття або розширювались й охоплювали значну частину гуцульської, бойківської та інших територій, або навпаки – звужувались до невеличкої території декількох сіл у межиріччі Черемоша і Прута.

В етнографічних дослідженнях здійснено членування території Покуття. О. Кольберг ділить Покуття XIX ст. на нижнє і підгірське. Б. Бойчук, проаналізувавши народно-декоративне мистецтво Покуття XIX – поч. XX ст., виділяє чотири локальні комплекси: на південному заході – надвірнянсько-коломиїський, на південному сході – снятинсько-заболотівський, на сході – городенківсько-обертинський, на півночі – тисменицько-нижнівський.

На історико-етнографічний регіон Покуття територіально накладається покутський говір і виходить за його межі. Покутські говірки обіймають Снятинщину, Городенківщину, Коломиїщину та частково Тлумаччину, Косівщину, Надвірнянщину. Ф. Жилко виділяє покутську групу говірок на Покутті (південно-східна Станіславщина) (Гавадзин, 2014, с.167).

Як бачимо, чимало дослідників намагалися визначити межі покутських говірок. Внутрішнє членування території Покуття у діалектології не проводилося.

Метою статті є показати динамічний аспект моделювання просторової проекції лексики говірок Покуття завдяки виділенню з-поміж зафіксованої лексики недиференційних та диференційних елементів.

Виклад основного матеріалу. На основі картографованої лексики одягу, взуття, головних уборів, прикрас говірок досліджуваного регіону змодельовано просторову проекцію цієї території, укладено 36 картосхем (Гавадзин, 2014, с. 299):

- одна структурна (картосхема 1),
- двадцять вісім лексичних (картосхеми 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36),
- чотири семантичні (картосхеми 8, 9, 12, 13),
- одна на поширення слова (картосхема 14),
- одна фонетична (картосхема 16),
- одна словотвірна (картосхема 7).

У ході лінгвогеографічного дослідження виявлено певні закономірності просторового розміщення назв одягу, взуття, головних уборів, прикрас у зазначеному регіоні.

Карти побутової лексики говірок Покуття поділяються на карти з протиставленням та карти з виявом діалектних явищ.

Карти з протиставленням відображають діалектні явища в протиставленні їх іншим співвідносним, територіально більше або менше поширеним явищам.

Карти з виявом діалектних явищ вказують на те, що в говірках низки населених пунктів відзначено певне явище на відміну від говірок інших населених пунктів, де це явище не спостережено, і воно при картографуванні не протиставляється іншим відповідним співвідносним явищам.

У процесі аналізу виявлено, що на картах з вираженням протиставних явищ може бути одне або кілька протиставлень, залежно від кількості виявлених співвідносних діалектних різновидів певного явища, що теж вимагає відображення на карті за принципом протиставлення. У цих випадках постає двочленне протиставлення – основне і додаткове, інколи тричленне протиставлення.

Варто зазначити, що на першому рівні карти побутової лексики говірок Покуття відтворюють лексичне протиставлення. На другому рівні відбито фонетичне, акцентуаційне, словотвірне протиставлення, що передано різними знаками.

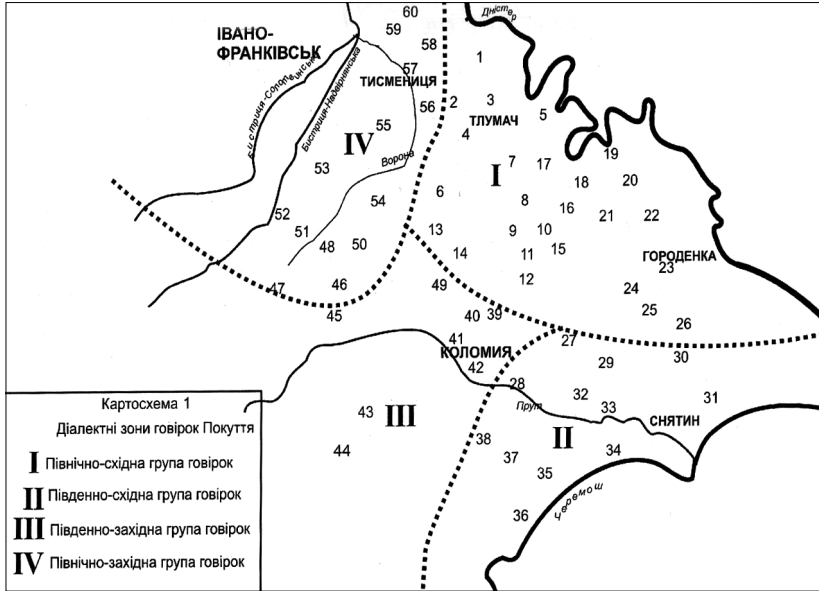
Ареальна поведінка досліджуваної лексики показує, що говірки Покуття є досить однорідними, а це значно ускладнює членування обстежуваної частини українського діалектного континууму.

Незважаючи на однотипність лексичної реалізації досліджуваних семем, у говірках Покуття можна виділити окремі явища лексичного рівня, що диференціюються за:

- відмінностями в лексичному репертуарі репрезентантів аналізованих семем;
- наявністю / відсутністю маніфестантів окремих семем;
- варіативністю формальної структури назв одягу, взуття, головних уборів, прикрас;
- наявністю лексем, які вживаються спорадично;
- значним поширенням загальновідомих лексем, що часто збігаються не тільки з іншими діалектними відповідниками, а й з літературними назвами.

Просторова опозиційність назв одягу, взуття, головних уборів, прикрас дала підстави виділити 4 діалектні зони (див. картосхему 1):

- 1) північно-східна зона (говірки Городенківського, Тлумацького районів),
- 2) південно-східна зона (говірки Снятинського району),
- 3) південно-західна зона (говірки сіл Коломийського району),
- 4) північно-західна зона (говірки населених пунктів Тисменицького району, частина говірок Коломийського району) (Гвадзин, 2014, с. 299).

Зокрема, виявлено такі просторові лексико-семантичні опозиції говірок Покуття:

1) північно-східна : південно-східна групи говірок – 'ўбран'і, 'шмат'і, 'лаш'і : 'ўбра'н'е, 'шмат'і, 'лаш'і 'загальна назва одягу' (акцентуаційне протиставлення) (картоschema 2); *присв'іточне* 'ўбран'і, 'ўбран'і до 'св'ета, *прине'д'іл'не* 'ўбран'і : *св'іточ(ш)не* 'ўбран'і, *св'іточ(ш)не*, 'ўбран'і до 'св'ета, 'святковий одяг' (картоschema 3) та інші;

2) південно-західна : північно-західна групи говірок: 'ўбран'і, 'шмат'і, 'лаш'і : 'ўбра'не, 'шмат'і, 'лаш'і 'загальна назва одягу' (картоschema 2); *присв'іточне* 'ўбран'і, 'ўбран'і до 'св'ета, *прине'д'іл'не* 'ўбран'і : *св'іточ(ш)не* 'ўбран'і, *св'іточ(ш)не*, 'ўбран'і до 'св'ета, 'святковий одяг' (картоschema 3) та інші;

3) північно-західна : північно-східна групи говірок: 'ўбра'і, 'шмат'і : 'короткий верхній одяг з рукавами', 'одяг типу кіптаря' : 'короткий верхній одяг з рукавами', 'одяг типу кіптаря', 'довгий верхній одяг з рукавами' 'семантика лексеми *сар'дак*' (картоschema 13) та інші;

4) північно-західна : південно-східна групи говірок: 'ўбран'і, 'шмат'і, 'ўбра'н'е : 'шмат'і, 'лаш'і 'загальна назва одягу' (картоschema 2); *схо'джене* 'ўбран'і, *зно'шене* 'ўбран'і, 'цур'і, 'п'ідране' 'ўбран'і, *кан'дзур'і* : *схо'джене* 'ўбран'і, *зно'шене* 'ўбран'і, 'цур'і 'одяг, непридатний для но-

сіння' (картосхема 5); *ко'жушок, ко'жушок* : *ко'жушок, ко'жушина* 'короткий кожух' (картосхема 7) та інші;

5) південно-західна : північно-східна групи говірок: *Їбран'і, шимат'і* *Їбрач'е* : *Їбран'і, шимат'і, лаши'і* 'загальна назва одягу' (картосхема 2); *св'іточ(ш)не* *Їбран'і, Їбран'і до 'св'ета* : *присв'іточне* *Їбран'і, Їбран'і до 'св'ета, прине'д'іл'не* *Їбран'і* 'святковий одяг' (картосхема 3); *'дрант'і, катра'ни ста'ре* *Їбран'і* : *'дрант'і, лах'і* 'старий одяг' (картосхема 4) та інші.

У ході аналізу визначено лексеми, які репрезентують кожну групу говірок.

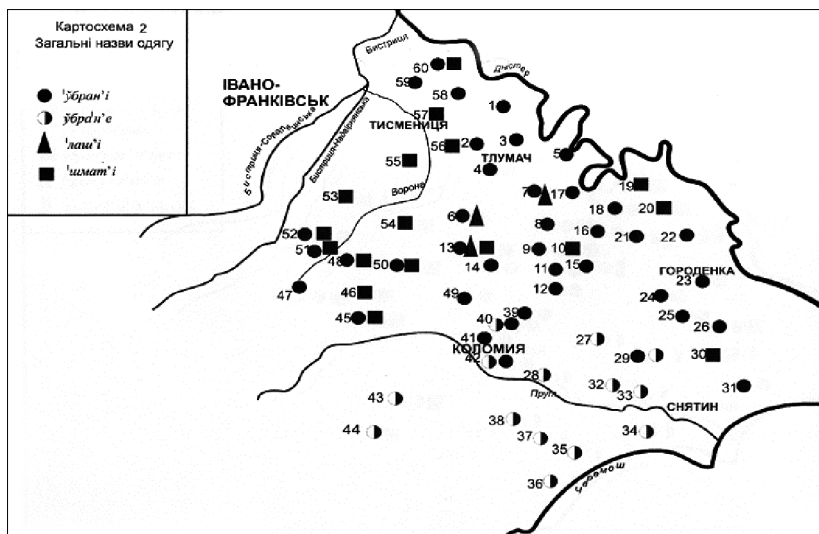
Північно-східну групу говірок представляють назви: *Їбран'і, шимат'і, лаши'і* 'загальна назва одягу' (картосхема 2); *присв'іточне* *Їбран'і, Їбран'і до 'св'ета, прине'д'іл'не* *Їбран'і* 'святковий одяг' (картосхема 3); *ста'ре* *Їбран'і, 'дрант'і, лах'і* 'старий одяг' (картосхема 4); *'загортка, гор'так, 'огортка* 'загальна назва верхнього одягу' (картосхема 6); *ко'жушок, ко'жушок, ко'жушина* 'короткий кожух' (картосхема 7); 'сукняний короткий верхній одяг', 'короткий верхній одяг на хутрі' – 'семантика лексеми футерко' (картосхема 9) та інші.

Південно-східна група говірок репрезентована лексемами: *Їбрач'е, шимат'і, лаши'і* 'загальна назва одягу' (картосхема 2); *св'іточ(ш)не* *Їбран'і, св'іточ(ш)не, Їбран'і до 'св'ета*, 'святковий одяг (картосхема 3); *'дрант'і, лах'і, катра'ни* 'старий одяг' (картосхема 4); *загортка* 'загальна назва верхнього одягу' (картосхема 6); *ко'жушок, ко'жушина* 'короткий кожух' (картосхема 7); 'короткий верхній одяг на хутрі' – 'семантика лексеми футерко' (картосхема 9); 'верхній одяг на хутрі з рукавами', 'верхній одяг типу хутряної безрукавки' – 'лексичне наповнення назви *каца'бейка*' (картосхема 12); 'короткий верхній одяг з рукавами', 'довгий верхній одяг з рукавами' – 'семантика лексеми *сар'дак*' (картосхема 13); *в'ішивана сор'очка, ви'ши'ванка, гап'тована сор'очка, гаф'тована сор'очка* 'жіноча сорочка відносно оздоблення вишивкою' (картосхема 15); *'коун'ір 'комн'ір* 'копір сорочки' (картосхема 16); *'вустаў'киє, 'плече'киє, 'плечни'киє* 'вишиті смуги на рукавах жіночої сорочки' (картосхема 17); *дуд, ман'жет* 'манжет сорочки' (картосхема 18); *пл'іс'іроўка, гу'р'ована сп'ід'ниці* 'спідниця у дрібні складки' (картосхема 21); *ша(и,і)л'іно'ва сп'ід'ниці* 'спідниця в квіти' (картосхема 22); *'обуў, ўзут'":а* 'загальна назва взуття' (картосхема 24); *шл'апа'ки, ста'р'":і 'капц'і, шкроба'ки* 'старе взуття' (картосхема 25); *но'в'і 'капц'і, присв'іточн'":і 'капц'і* 'нове взуття' (картосхема 26); *'мештиє, 'туфл'":і* 'туфлі' (картосхема 27); *каб'лук, об'цас, 'корок* 'каблук у взутті' (картосхема 29); *он'уч'і* 'шматки тканини, якими обгортають ноги' (картосхема 30); *г'ор'дан, 'сил'інка, 'плет'інка* 'при-

краси на шию з бісеру^с (картосхема 34); б^ісе^р, ц^іт^ки, ц^іа^тк^и, па^церки^і ‘дрібні намистинки’ (картосхема 35); стонч^ки, стонг^і, бинди^е, бленди^е ‘л^інти’ ‘стрічки’ (картосхема 36).

Південно-західну групу говірок характеризують лексеми: св^іточ^(ш) не^іубран^і, ‘святковий одяг’ (картосхема 3); дрант^і, катра^ни ‘старий одяг’ (картосхема 4); ко^жжушок, ко^жжушок, ‘короткий кожух’ (картосхема 7); ‘довгий верхній одяг’, ‘підкладка у верхньому одязі з хутра’ – ‘лексичне наповнення назви футро’ (картосхема 8); ‘верхній одяг типу хутряної безрукавки’ – ‘лексичне наповнення назви каца^бейка’ (картосхема 12); ‘короткий верхній одяг з рукавами’ – ‘семантика лексеми сар^дак’ (картосхема 13); в^ішивана со^рочка, ви^ішвана со^рочка, в^іши^та со^рочка, ви^іш^іванка, гу^цул^ска со^рочка, гу^цул^ка ‘жіноча сорочка відносно оздоблення вишивкою’ (картосхема 15); ко^ўн^ір ком^ір ‘комір сорочки’ (картосхема 16); ву^{ст}а^ўки^е, плече^ки^е, плече^ни^ки^е ‘вишиті смуги на рукавах жіночої сорочки’ (картосхема 17); дуд, ман^жет, бра^цар ‘манжет сорочки’ (картосхема 18); жак^ет, ка^танка, ка^бат ‘жіночий одяг типу піджака (картосхема 20); пл^іс^іро^ўка ‘спідниця у дрібні складки’ (картосхема 21); ка^пц^і, їз^ут^а ‘загальна назва взуття’ (картосхема 24); ста^рі ка^пц^і ‘старе взуття’ (картосхема 25); но^ві ка^пц^і ‘нове взуття’ (картосхема 26); меш^ти^е, ту^фл^і, ка^пц^і ‘туфлі’ (картосхема 27); ка^блук, об^цас ‘каблук у взутті’ (картосхема 29); па^ц’орк^і, ге^рдан, сил^інка, плет^інка ‘прикраси на шию з бісеру’ (картосхема 34); б^ісе^р, па^ц’орк^і ‘дрібні намистинки’ (картосхема 35); стонч^ки, стонш^ки, бинди^е ‘стрічки’ (картосхема 36).

Північно-західна група говірок представлена назвами: і^ўбран^і, ш^мат^і ‘загальна назва одягу’ (картосхема 2); присв^іточно і^ўбран^і, і^ўбран^і до^і св^іта, і^ўбран^і на^і вих^ід ‘святковий одяг’ (картосхема 3); і^{др}ант^і, лах^і, стар^і, старе і^ўбран^і ‘старий одяг’ (картосхема 4); сх^одже^не і^ўбран^і, зн^ошене і^ўбран^і, цур^і, н^ідране і^ўбран^і, кан^ідзур^і ‘одяг, непридатний для носіння’ (картосхема 5); і^згор^тка ‘загальна назва верхнього одягу’ (картосхема 6); ко^жжушок, ко^жжушок ‘короткий кожух’ (картосхема 7); ‘сукняний короткий верхній одяг’, но^ві ка^пц^і, ка^пц^і до^і св^іта ‘нове взуття’ (картосхема 26); і^меш^ти^е, і^меш^та, ту^фл^і, ка^пц^і ‘туфлі’ (картосхема 27); ка^блук, об^цас ‘каблук у взутті’ (картосхема 29); о^нуч^і, ї^нуч^і, н^уч^і ‘шматки тканини, якими обгортають ноги’ (картосхема 30); ку^лчи^ки^е, ко^ўт^ки ‘сережки’ (картосхема 33); па^ц’орк^і, ге^рдан, плет^інка, т^канка ‘прикраси на шию з бісеру’ (картосхема 34); б^ісе^р ‘дрібні намистинки’ (картосхема 35); бинди^е, би^нди, стонч^ки, л^інти ‘стрічки’ (картосхема 36) та інші.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, аналіз просторової поведінки побутової лексики Покуття показав, що чітких ізоглос на обстеженій території лексика досліджуваної тематичної групи не має.

Частина лексичного матеріалу виявилася територіально нерелевантною, тобто такою, що не дає чіткого протиставлення, частина є варіативною на рівні фонетики, частина – на рівні акцентуації. Чимало досліджуваних лексем розташовані як вкраплення чи острівці.

Проте на підставі протиставлення відмінностей репрезентантів окремих сем у різних частинах обстеженого регіону, а також з огляду на різну функціональну активність репрезентантів сем, наявності чи відсутності лексичних відповідників виокремлюємо чотири зони досліджуваного ареалу: північно-східну зону, південно-східну зону, південно-західну зону, північно-західну зону.

Межі між виділеними зонами не є чіткими. Постійна й тривала смуга контактів неминуче привела до формування низки специфічних рис. Спостерігаємо смуги перехідних явищ:

- між північно-східною і південно-східною групою говірок,
- між північно-східною і північно-західною групою говірок,
- між північно-західною і південно-західною групою говірок,
- між південно-західною і південно-східною групою говірок.

Південно-східна група говірок характеризується внутрішнім протиставленням, межею якого є річка Прут. Виокремлюємо мікроареали

Надпруття і Запруття, незважаючи на те що виділення окремих мікроареалів у говірках Покуття ускладнено вживанням в одній говірці двох і більше назв на позначення однієї реалії.

Відкритим залишається питання міжговіркових впливів і їх динаміки. Говірки Покуття межують з наддністрянськими, бойківськими, гуцульськими, буковинськими говірками. Чітко не окреслені сучасні умовні розмежувальні лінії чи перехідні зони між цими діалектами південно-західного наріччя, а це можливе завдяки аналізу просторового розміщення мовних явищ у кожному з діалектів. Висновки дослідників цих говорів щодо розташування основних розмежувальних ліній між ними не завжди були тотожними. Причиною цього є відсутність системного опису їх за різними структурними рівнями.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Абрамян, Ю. В. (2011). *Динаміка номінацій традиційного сільського виробництва в українських східнослов'янських говірках* (Дис. канд. філол. наук). ДЗ «Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка», Луганськ.

Бігусяк, М. В. (2015). Динаміка семантичної структури назв будівельних процесів, дій та їх виконавців у говірках передкарпатського ареалу. *Слово*, 2(30), 76 – 85.

Бігусяк, М. (2015). Динамічні процеси в аграрному дискурсі говірок Прикарпаття. *Волинь – Житомирщина*, 26, 18 – 28.

Борис, Л. М. (2015). *Динаміка тематичної групи лексики їжі та напоїв у буковинських говірках*. (Автореферат дис. канд. філол. наук). Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, Чернівці.

Вакульчук, С. П. (2012). До питання дослідження динаміки говірок. *Лінгвістика*, 1 (25), 1, 50 – 58.

Волошинова, М. О. (2014). *Динаміка традиційної предметної лексики в українських східнослов'янських говірках*. (Автореферат дис. канд. філол. наук). ДЗ «Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка», Луганськ.

Гавадзин, О. Я. (2014). Динамічні процеси в одяговому назовництві Покуття. *Ямгорів*, 24 – 25, 243 – 263.

Гавадзин, О. Я. (2014). *Назви одягу, взуття, головних уборів, прикрас Покуття: структура, семантика, ареалогія*. (Дис. канд. філол. наук). ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника», Івано-Франківськ.

Герман, К. (2008). Розвиток лексики українських говірок Буковини в ХХ столітті. *Науковий вісник Чернівецького університету*. Чернівці, 428 – 429, 9 – 16.

Глуховцева, К. Д. (2005). *Динаміка українських східнослов'янських говірок*. Луганськ : Альма-матер.

Гримашевич, Г. І. (2011). Динаміка лексики одягу в говірках Середнього Полісся. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*, 6, 133 – 139.

Гриценко, П. (1994). Простір і час у лінгвістичній географії. *Проблеми сучасної ареології*. Київ : Наукова думка.

Ігнатенко, Д. А. (2016). *Типологія форм і динаміка українських говірок півночі Молдови* (Автореферат дис. канд. філол. наук). Одеський нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Одеса.

Клименко, Н. Ф. (2008). *Динамічні процеси в сучасній українській лексиці*. Київ : Видавничий Дім Дмитра Бураго.

Костів, О. М. (2003). *Динаміка і статика в діалектних просторових конструкціях* (на матеріалі II тому АУМ) (Дис. канд. філол. наук). Львівський національний ун-т ім. Івана Франка, Львів.

Коць-Григорчук, Л. (2002). *Лінгвістично-етнографічне дослідження українського діалектного простору*. Нью-Йорк – Львів.

Лесюк, М. П. (2011). Динамічні процеси в говорах Прикарпаття. *Мовознавство*, 4, 22 – 35.

Лисиченко, Л. А. (2009). Динамічні процеси в українській мові кінця ХХ – початку ХХІ століття. *Лінгвістичні дослідження : зб. наук. праць*, 28, 100 – 105. Харків.

Марєєв, Д. (2013). «Атлас української мови» як база вивчення динаміки говірки. *Волинь-Житомирщина*, 24, 63 – 67.

Мартинова, Г. (2013). Асимілятивно-дисимілятивні зміни приголосних у середньонаддніпрянських говірках. *Мовознавчий вісник : зб. наук. пр. Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького*. Черкаси, 16 – 17, 38 – 47.

Руснак, Н.О. (2016). *Динаміка назв страв та напоїв у буковинських говірках*, 16 – 17, 38 – 47. Чернівці : Рута.

Тищенко, Л. М. (2002). *Структурна організація й динаміка побутової лексики південнослов'янських говірок* (Автореферат дис. канд. філол. наук), НАН України. Ін-т укр. мови, Київ.

Юсікова, О. (2005). Динаміка говірки як об'єкт дослідження. *Діалектна лексика: лексикологічний, лексикографічний та лінгвогеографічний аспекти*, 97 – 101.

Ястремська, Т. О. (2015). Динаміка діалектних явищ у тексті. *Діалекти в синхронії та діахронії : текст як джерело лінгвістичних студій*. Київ, 480 – 492.

REFERENCES

Abramian, Yu. V. (2011). *Dynamika nominatsii tradytsiynoho silskoho vyrob-nytstva v ukrainskykh skhidnoslobozhanskykh hovirkakh* [Dynamics of nominations of traditional rural production in Ukrainian eastern slobodian dialects]. (Master's thesis). DZ «Luh. nats. un-t im. Tarasa Shevchenka», Luhansk. [in Ukrainian]

Bihusiak, M. V. (2015). *Dynamika semantychnoi struktury nazv budivelnykh protsesiv, dii ta yikh vykonavtsiv u hovirkakh peredkarpatskoho arealu*. [Dynamics of the semantic structure of names of building processes, actions and their performers in the dialects of the Carpathian region] *Slovo*, 2(30), 76 – 85. [in Ukrainian]

Bihusiak, M. (2015). *Dynamichni protsesy v aharnomu dyskursi hovirok Prykarpattia* [Dynamic processes in the agrarian discourse of the dialects of the Pre-carpathians]. *Volyn – Zhytomyrshchyna*, 26, 18 – 28. [in Ukrainian]

Borys, L. M. (2015). *Dynamika tematychnoi hrupy leksyky yizhi ta napoiv u bukovynskykh hovirkakh* [The dynamics of the thematic group of vocabulary of food and drink in Bukovynian dialects.]. (Master's thesis). Chernivetskyi nats. un-t im. Yu. Fedkovycha, Chernivtsi. [in Ukrainian]

Vakulchuk, S. P. (2012). Do pytannia doslidzhennia dynamiky hovirok [To the question of studying the dynamics of dialects]. *Linhvistyka, 1 (25)*, 50 – 58. [in Ukrainian]

Voloshynova, M. O. (2014). *Dynamika tradytsiinoi predmetnoi leksyky v ukrain-skykh skhidnoslobozhanskykh hovirkakh* [Dynamics of traditional subject vocabulary in Ukrainian eastern slobodian dialects]. (Master's thesis). DZ «Luhan. nats. un-t im. T. Shevchenka», Luhansk. [in Ukrainian]

Havadzyn, O. Ya. (2014). Dynamichni protsesy v odiahovomu nazovnytstvi Pokuttia [Dynamic processes in the clothing outlet Pokuttia]. *Yamhoriv, 24 – 25*, 243 – 263. [in Ukrainian]

Havadzyn, O. Ya. (2014). *Nazvy odiahu, vzuttia, holovnykh uboriv, prykras Pokuttia: struktura, semantyka, arealohiia* [Names of clothes, footwear, hats, decorations Pokuttia: structure, semantics, and areas]. (Dys. kand. filol. nauk). DVNZ «Prykarp. nats. un-t im. Vasylia Stefanyka», Ivano-Frankivsk. [in Ukrainian]

Herman, K. (2008). Rozvytok leksyky ukrainskykh hovirok Bukovyny v XX stolitti [The development of the vocabulary of Ukrainian dialects of Bukovina in the twentieth century]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu, 428 – 429*, 9 – 16. Chernivtsi. [in Ukrainian]

Hlukhovtseva, K. D. (2005). *Dynamika ukrainskykh skhidnoslobozhanskykh hovirok* [The dynamics of Ukrainian eastern slobodian dialects]. Luhansk : Alma-ma ter. [in Ukrainian]

Hrymashevych, H. I. (2011). Dynamika leksyky odiahu v hovirkakh Seredno-ho Polissia [Dynamics of the vocabulary of clothes in the dialects of Middle Polissya]. *Filolohichni studii. Naukovyi visnyk Kryvorizkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu, 6*, 133 – 139. [in Ukrainian]

Hrytsenko, P. (1994). Prostir i chas u linhvistychnii heohrafii [Space and time in linguistic geography]. *Problemy suchasnoi arealohii*. Kyiv : Naukova dumka. [in Ukrainian]

Ihnatenko, D. A. (2016) *Typolohiia form i dynamika ukrainskykh hovirok pivnochi Moldovy* [Typology of forms and dynamics of Ukrainian dialects of northern Moldova]. (Master's thesis). Odeskyi nats. un-t im. I. I. Mechnykova, Odesa. [in Ukrainian]

Klymenko, N. F. (2008). *Dynamichni protsesy v suchasni ukrainskii leksytsii* [Dynamic processes in modern Ukrainian vocabulary]. Kyiv: Vydavnychi Dim Dmytra Buraho. [in Ukrainian]

Kostiv, O. M. (2003) *Dynamika i statyka v dialektnykh prostorovykh konstruktsiakh (na materialii II tomu AUM)* [Dynamics and statics in dialectal spatial constructions (on the material of the II so AUM)]. (Dys. kand. filol. nauk). Lvivskyi natsionalnyi un-t im. Ivana Franka, Lviv. [in Ukrainian]

Kots-Hryhorchuk, L. (2002). *Linhvistychno-etnografichne doslidzhennia ukrainskoho diialektnoho prostoru* [Linguistic and ethnographic study of the Ukrainian dialectal space]. Niu-York – Lviv. [in Ukrainian]

Lesiuk, M.P. (2011). Dynamichni protsesy v hovorakh Prykarpattia [Dynamic processes in the dialects of Prykarpattia]. *Movoznavstvo*, 4, 22 – 35. [in Ukrainian]

Lysychenko, L. A. (2009). Dynamichni protsesy v ukrainskii movi kintsia XX – pochatku XX stolittia [Dynamic processes in the Ukrainian language of the late XX – early XXI century]. *Linhvistychni doslidzhennia : zb. nauk*, 28, 100 – 105. Kharkiv. [in Ukrainian]

Marieiev, D. (2013). «Atlas ukrainskoi movy» yak baza vyvchennia dynamiky hovirky [Atlas of the Ukrainian Language “as the basis for studying the dynamics of the dialect]. *Volyn-Zhytomyrshchyna*, 24, 63 – 67. [in Ukrainian]

Martynova, H. (2013). Asymiliatyvno-dysymiliatyvni zminy pryholosnykh u serednonaddniprianskykh hovirkakh [Assimilative-dissimilatory changes of consonants in the MiddleDniproian dialects]. *Movoznavchyi visnyk: Zb. nauk. pr. Cherkaskyi nats. un-t im. B. Khmelnytskoho*. Cherkasy, 16 – 17, 38 – 47. [in Ukrainian]

Rusnak, N.O. (2016). *Dynamika nazv strav ta napoiv u bukovynskykh hovirka- kh* [The dynamics of the names of dishes and drinks in the Bukovinian dialects]. Chervivtsi : Ruta. [in Ukrainian]

Tyshchenko, L. M. (2002) *Strukturna orhanizatsiia y dynamika pobutovoï leksyky pivdenoslobozhanskykh hovirok* [Structural organization and dynamics of the household vocabulary of the South-Slavic dialects]. (Master's thesis), NAN Ukrainy. In-ukr. movy, Kyiv. [in Ukrainian]

Yusikova, O. (2005). Dynamika hovirky yak ob'iekt doslidzhennia. [Dynamics of conversation as an object of research]. *Dialektna leksyka: leksykologichnyi, leksykohrafichnyi ta linhvoehografichnyi aspekty*, 97 – 101. [in Ukrainian]

Yastremska, T. O. (2015) Dynamika dialektnykh yavlyshch u teksti [Dynamics of dialect phenomena in the text. Dialects in synchronicity and diachrony: text as a source of linguistic studies]. *Dialekty v synkhronii ta diakhronii: tekst yak dzherelo linhvistychnykh studii*. Kyiv, 480 – 492. [in Ukrainian]